

Антикорупційний суд: як забезпечити незалежне правосуддя для справ топ-корупції?

Дарина Каленюк
Центр протидії корупції

antac.org.ua

Потреба в антикорупційному суді

- ▶ **Невиправдані затримки розгляду справ НАБУ в судах**
- ▶ 40% справ НАБУ в судах - не призначені до розгляду/не проведено підготовче засідання
- ▶ Затримка із початком розгляду - по 4-15 міс. (справа по впливу на экс-міністра Абромавічуса призначена до розгляду після 15 міс затримки)
- ▶ **Витоки інформації про слідчі дії**
- ▶ **Блокування розслідувань через відмови в дозволах на слідчі дії:**
- ▶ Відмова в доступі до банківської інформації в розслідуванні Роттердам+
- ▶ **Політичні рішення:**
- ▶ Поруки для экс-народного депутата Мартиненка, підозрюваного у розкраданні коштів на суму 17 млн доларів
- ▶ Збереження на посаді колишнього військового прокурора Кулика, підозрюваного у незаконному збагаченні

Антикорупційний суд замість судової реформи?

- ▶ Суди першої інстанції не перезавантажуться (оголошено конкурс на 600 нових суддів місцевих судів, в середньому - по одному судді в кожен із місцевих судів)
- ▶ ВККС та ВРП не перезавантажені в рамках судової реформи
- ▶ До нового Верховного Суду рекомендовані сумнівні кандидати (наприклад, судді Слинько та Наставний, які ухвалювали фінальне рішення щодо Ю. Луценка)
- ▶ Реформа триватиме 3-5 років
- ▶ Рішення: не робити антикорупційну реформу заручницею судової реформи

Проблеми, які має вирішити антикорупційний суд

1. Можливість політичного впливу на діючих суддів будь-якої інстанції
2. Завантаженість судів іншими справами, можливість безкінечно відкладати справи топ-корупції
3. Витоки інформації через адміністративний апарат суду, можливість адміністративного впливу на автоматизований розподіл справ тощо

Пропоновані рішення:

1. Створення Вищого антикорупційного суду - ВАС - з підсудністю щодо справ топ-корупції (підслідних НАБУ)
2. Добір нових антикорупційних суддів першої та апеляційної інстанцій через політично-незалежний орган
3. Гарантії адміністративної та фінансової незалежності та особистої безпеки для суддів/співробітників ВАС

Рішення 1: незалежний добір суддів

1. Попередній список суддів має формувати спеціальна колегія
2. Половина складу спецколегії - експерти за рекомендацією міжнародних партнерів України (решта половини можуть бути члени ВККС)
3. Голоси членів колегії за квотою міжнародників - необхідні для ухвалення рішень
4. Рішення затверджує ВККС, ВРП, Президент підписує призначення
5. Добір за процедурою добору до Верховного Суду - іспит, спецперевірка, перевірка доброчесності, відкриті співбесіди, рейтинг

Рішення 2: Інстанційність

- ▶ Слідчі судді - палата слідчих суддів Вищого антикорупційного суду (ВАС)
- ▶ Перша інстанція - ВАС
- ▶ Апеляційна інстанція - Апеляційна палата ВАС
- ▶ Касаційна інстанція - Антикорупційна палата Касаційного кримінального суду Верховного Суду

Рішення 3: Аміністративна автономія антикорупційного суду

Фінансування антикорупційного суду має визначатися окремим рядком бюджету

Окрема процедура добору апарату антикорупційного суду - без впливу Державної судової адміністрації

Окремий апарат для Антикорупційної палати Верховного суду

Чому антикорупційні палати в загальних судах не спрацюють?

1. Нові палати будуть сформовані рішенням зборів суддів із діючих суддів
2. Нові конкурси залежатимуть від рішення ДСА, проводитимуться ВККС за звичайною процедурою, без додаткових гарантій незалежності
3. Для палат у місцевих судах знадобиться більше 1800 суддів, конкурс триватиме кілька років
4. Нових конкурсів до апеляційних судів не передбачено взагалі
5. Судді палат не будуть захищені від адміністративних впливів, втручання в систему документообігу і розподілу справ, витоків інформації

Дякую за увагу!

Дарина Каленюк

▶ dkaleniuk@antac.org.ua

▶ Анастасія Красносільська
krasnosilska@antac.org.ua

Центр протидії корупції

antac.org.ua

<https://www.facebook.com/antac.ua>